

ALLES OVER ISRAËL

TOV!

club magazine

Tov! is een uitgave van Christenen voor Israël

THEMA:

KIJK
OPNIEUW

HET

CHEIDER

EEN REIS
DOOR DE TIJD

RECEPT

HONINGCAKE

KIJK
OPNIEUW

- 4** Thema artikel
Achterstevoren
- 6** Een speciale voorstelling
Een reis door de tijd op Het Cheider
- 7** Terugblik
TOV! Clubdag 2026
- 8** Puzzel
Hoeveel wormpjes tel jij?
- 10** Bijbelverhaal
Kijk eens opnieuw naar Jezus
- 12** Interview
Ayala kijkt opnieuw
- 13** Recept
Honingcake
- 14** Wist je dat ...
Weetjes over Israël
- 15** Knutselwedstrijd
Krassen maar!

Shalom!

Op school was tekenen mijn lievelingsvak. Daar leerde ik niet alleen tekenen, maar ook goed kijken. Soms liep ik vast met een tekening. Dan zei de juf dat we een paar stappen achteruit moesten doen. Als ik daarna opnieuw keek, zag ik ineens dingen die me eerst niet waren opgevallen. Zo is het ook met de Bijbel.

Sommige verhalen heb je al zo vaak gehoord dat je denkt ze helemaal te kennen. Maar als je opnieuw kijkt, rustig of vanuit een andere hoek, ontdek je vaak iets nieuws. Benieuwd? Lees snel verder!

Groetjes, Sifra

Concept en realisatie: BladenMakers

Club nieuws

nieuws TOV! CLUBDAG

Op 20 juni vierden we de TOV! Clubdag 2026. Hoewel de grote storm onze witte tent 's nachts omvergeblazen had, konden we gelukkig ergens binnen terecht. Met maar liefst 65 kinderen was het een gezellig feestje! Er was een grappig theater, lekkere pannenkoeken en zelfs een kruip-sluip-wagen! We leerden Hebreeuws, maakten een 'mezoeza' en bezochten de tentoonstelling: 'Dieper Dan Je Denkt'. Kortom: een supertoffe dag! Ben jij er de volgende keer ook (weer) bij?

KALENDER

12 en 13 september:
Rosh Hashana (Joods Nieuwjaar)

21 september:
Jom Kipoer (Grote Verzoendag)

26 september – 2 oktober:
Soekot (Loofhuttenfeest)

4 oktober:
Simchat Thora
(Vreugde van de Wet)

WINNAAR FOTOWEDSTRIJD

De winnaar van de fotowedstrijd is Rebecca (11). Zij kwam wel een hele bijzondere boom tegen! Houd de brievenbus goed in de gaten Rebecca, de prijs komt snel naar jou toe!

ACHTERSTE VOREN

Toen ik in Israël was, viel mijn oog op een boekenkast gevuld met kinderboeken. Ik vond het zo gek, want het leek net of alle boeken achterstevoren in de kast lagen.

Maar toen ik beter keek en ging bladeren in de boeken, kwam ik erachter dat ik niet goed had gekeken. Ik dacht opeens aan wat mij was verteld. In de Hebreeuwse taal lezen ze namelijk van rechts naar links. Dus dan lijkt het net of ze ook van achteren naar voren lezen. Ik moest opnieuw kijken, om het te begrijpen!

Zie jij de kleine stipjes en streepjes onder de letters? Dat zijn klinkers! Vroeger had het Hebreeuws geen klinkers in het schrift, de klinkers zijn er pas later bijgekomen!

יִשְׂרָאֵל

Dit woord betekent Israël (geschreven als 'Yisra'el')

Als je kijkt naar de letters hieronder, zie je dat de eerste letters van de aartsvaders en moeders terugkomen. Ik laat het je zien:

JOOD ו LETTER YOD De Y van Yitzhak (Izaäk) en Ya'akov (Jakob).	SJIN ש LETTER SHIN De S van Sara.	REESJ ר LETTER RES De R van Rivka, Rebecca en Rachel.	ALEF א LETTER ALEF De A van Avraham (Abraham).	LAMED ל LETTER LAMED De L van Lea.
---	--	--	---	---

ALFABET

A-B-C-D... Als het goed is, weet jij hoe de volgorde verder gaat en eindig je met Z. In het Hebreeuws heb je ook een alfabet. Dit alfabet bestaat uit 22 letters. א (alef) is bijvoorbeeld de eerste letter en ב (bet) is de tweede letter van het Hebreeuwse alfabet.

ALEF

א

Betekent letterlijk 'kop/ hoofd'. Het gaat over het begin. Vaak is de Alef betrokken in de naam van God. God is het begin van alles.

BET

ב

Betekent letterlijk 'huis'.

Kijk eens naar deze woorden. Waar beginnen ze mee? (tip: lees van rechts naar links)

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים
Vertaling: 'in het begin schiep God'

בֵּן
Vertaling: ben: 'zoon'

בֵּית
Vertaling: beit: 'huis'

בַּת
Vertaling: bat: 'dochter'

Ze beginnen met de bet! Wist je dat Joodse wijzen hierover zeggen dat de woorden gekozen zijn met een bet, omdat het te maken heeft met de schepping van God? Vandaar dat de eerste letter van 'zoon' en 'dochter' begint met de bet.

אָבָא

Vertaling: abba

We hadden al gelezen dat de alef te maken heeft met God en bet met de mens (scheppel van God). God zoekt de mens op (van A naar B) en de mens zoekt God op (van B naar A). Herken je ook het woord abba? Abba betekent Vader. God zoekt ons op en wil onze Vader zijn.

ZELF AAN DE SLAG!

Wist je dat je in de Bijbel ook de alef en bet tegen kan komen? Lees bijvoorbeeld Psalm 119 en ontdek waar ze staan!

EEN REIS DOOR DE TIJD OP HET CHEIDER

In Amsterdam staat een bijzondere Joodse basisschool: Het Cheider. Aan het einde van elk schooljaar geven de meisjes van de school een speciale voorstelling voor moeders, zussen en oma's. Wij mochten erbij zijn!

Nog voordat de voorstelling begon, hing er een gezellige en spannende sfeer. Achter de schermen spraken we met Maayan en Michal. Ze vertelden dat er veel gezongen, gedanst en geacteerd zou worden. "We mogen nog niet alles verklappen," lachten ze. "We spelen zelfs de jongensrollen, omdat alleen meisjes meedoen." De meisjes hadden flink geoefend: een hele maand lang leerden ze liedjes, dansen en teksten uit hun hoofd.

Toen gingen de gordijnen open. De zaal zat vol nieuwsgierige familieleden en de meisjes hadden er zin in. Het verhaal begon op een schoolplein, waar een paar meisjes ruzie kregen. Opeens veranderde het gesprek in een lied: "Stop nou toch met de discussie, strijd is overbodig, dit is niet nodig, los het samen op."

Niet veel later ontdekten de meisjes een mysterieuze tijdmachine. Met veel licht, geluid en een flinke knal begon een spannende reis door de tijd. Ze kwamen terecht in bekende Bijbelverhalen, zoals die van David en Goliath en Jozef en Jakob. Elk nieuw avontuur zat vol grappige scènes, mooie dansen en liederen in het Nederlands én het Hebreeuws.

De meisjes zongen soms samen en soms alleen. Dat lijkt misschien spannend, want in je eentje zingen durft niet iedereen. Toch leren de meisjes dat hun stem ertoe doet. Door alleen te zingen, oefenen ze niet alleen hun zang, maar leren ze ook dat hun stem belangrijk is. Ze leren dat ze zich mogen uitspreken en dat ze hun mening mogen geven. Dat is een mooie les die niet alleen op het podium belangrijk is, maar ook in de klas, thuis en later als ze groot zijn. Iedereen heeft een eigen stem, en die mag gehoord worden.

TOV! CLUBDAG 2026

Eens per jaar is er een hele bijzondere dag voor het Tov-team: de Tov-Clubdag. In plaats van dat we dan bezig zijn met lezen of schrijven, beleven we een dag vol theater, spelletjes en workshops. Dit jaar was anders dan andere jaren; we hadden namelijk te maken met een hittegolf én een storm!

Weet je het nog? Die zware storm in Nederland? Het was de nacht voor de Tov-Clubdag. Bomen gingen heen en weer en licht flitste door de lucht. Stiekem vind ik een beetje onweer niet zo erg. De flitsen zien er zo mooi uit in de lucht. Toch was ik dit keer hélemaal niet blij met het onweer. Toen we de volgende ochtend aankwamen op de Tov-Clubdag, bleek dat de storm onze mooie witte tent omver had geblazen! Wat nu?!

Gelukkig geven we bij de Tov-Club niet zomaar op. We konden in een kerk terecht, waardoor de Clubdag toch nog door kon gaan. Om half elf kwamen auto's met ouders en kinderen aangereden. De dag kon beginnen!

De ochtend startte met een theatervoorstelling. Het thema: Rachab en de verspieters. Er waren poppen en een tekening die kon praten.

Er werden goocheltrucjes gedaan en vrolijk meegezongen.

Van zo'n voorstelling krijg je wel honger. Daarom was het tijd voor: pannenkoeken! Er werd gesmikkeld, gespeeld en gestrooid met poedersuiker. Genoeg energie voor de rest van de middag: de workshops!

We leerden Hebreeuws bij Michèle, we knutselden mezoëza's bij juf Jet en gingen op avontuur door de grote zomertentoonstelling. Bovendien stond er buiten een hele bijzondere kruip-sluipwagen. Jullie durfden het aan, maar ik waagde het maar niet. Spannend hoor!

De dag werd afgesloten met een ijsje en een leuke goodiebag. We vonden het superleuk dat jullie er waren. Zien we je de volgende keer weer?

Het beroep van archeoloog lijkt zo op het eerste gezicht maar een beetje saai en stoffig... Graven in de grond, met tandenborstel een beetje schoonvegen, zoeken in het zand. Maar pas op: er kan een heleboel fout gaan... kijk maar hoe het gaat met deze professor archeologie die in Jeruzalem met zijn leerlingen aan de slag is!

KIJK EENS OPNIEUW NAAR JEZUS

Het is geen geheim dat de Here Jezus is geboren in Bethlehem. Het is geen geheim dat zijn moeder Maria (Mirjam in het Hebreeuws) heet en een Joodse vrouw is. Als je een Joodse moeder hebt, ben je zelf ook Joods.

Maar is het een geheim dat Hij een hebreeuwse naam heeft? (Jesjoea)

En is het een geheim dat Hij, net als alle andere Joodse mannen, een kleed droeg met gedenkwasten zoals Joodse mannen doen? En dat Hij besneden is op de achtste dag zoals alle Joodse jongetjes?

Zijn we dan ook vergeten dat Hij aan het kruis het gebed zei dat alle Joden bidden voordat ze slapen gaan en dat boven Zijn hoofd de woorden hingen 'Koning van de Joden'?

Hij vierde net als Zijn volk de door de HEERE God gegeven feesten en ging zeker drie keer per jaar naar de Tempel en toch is het voor veel christenen niet zo belangrijk dat Hij een Jood is.

Soms lijkt het wel of mensen hem hebben weggehaald bij zijn volk. Alsof het makkelijker is om te doen alsof Hij geen Joodse man is. Alsof dat niet meer belangrijk is.

Maar dat is het wel. De HEERE God heeft Zijn Zoon geboren laten worden in het midden van Zijn eigen volk. Als een Licht voor de wereld. Als een Herder voor Zijn volk en zelfs als Koning. Luister maar naar wat de engel Gabriël zegt tegen Maria als hij geboren wordt:

"Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de HEERE, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob [=Israël] Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen".
(Luc.2: 32,33)

Hij is de Koning die komt, een Joodse Koning. De Koning van Israël. Het is soms goed om opnieuw naar de Here Jezus te kijken.

Wat zie je dan wat je eerst niet zag? Je ziet het pas als je heel goed leest en luistert.

AYALA

AYALA KIJKT OPNIEUW

Ayala Belfer is 9 jaar en woont in Israël. We vroegen haar om ook opnieuw te kijken naar dingen die soms gewoon lijken en vroegen haar of ze nieuwe schatten ontdekte.

AYALA, JE GELOOFT IN DE HEERE GOD, WAT IS HET BELANGRIJKST IN JE GELOOF?

Nu ik erover nadenk - dat HaShem (de HEERE God) altijd bij het volk Israël is en dat we de Thora gekregen hebben als een cadeau!

HEB JE WEL EENS IETS NIEUWS GELEERD VAN IETS DAT EIGENLIJK HEEL GEWOON VOOR JE WAS?

Ik ben altijd opgegroeid met de Sabbat maar nu ik ouder word begrijp ik het beter. Het is een dag om uit te rusten en het is eigenlijk ook echt een cadeau dat we de Sabbat hebben om samen te zijn als familie, naar de synagoge te gaan en daar iedereen te horen bidden voor onze soldaten en voor ons hele volk.

WAAR WORD JIJ BLIJ VAN ALS KIND IN ISRAËL?

Ik vind het fijn een Israëlisch kind te zijn en dat ik geluk heb om in Eretz Israel (het land Israël) te mogen wonen. Dit is de plek waar we moeten zijn!

“Het is eigenlijk ook echt een cadeau dat we de Sabbat hebben.”

RECEPT

HONINGCAKE

DIT HEB JE NODIG

- 150 gram boter
- 4 eetlepels vloeibare honing
- 50 ml melk
- 4 eieren
- 150 gram suiker
- 250 gram zelfrijzende bloem
- Geraspte schil van een halve citroen
- Een beetje citroensap (als je dat lekker vindt)
- Sesamzaadjes (optioneel)

Honingcake, in de Joodse traditie bekend als lekach, wordt vaak gegeten rond Rosh Hashana (het Joodse nieuwjaar) en Jom Kipoer. Het zoete staat symbool voor hoop!

ZO MAAK JE DE HONINGCAKE

1. Vraag een volwassene om de oven voor te verwarmen op 180 °C.
2. Doe de melk, boter en honing in een pannetje. Verwarm dit rustig totdat de boter helemaal is gesmolten. Laat het mengsel daarna afkoelen.
3. Roer de geraspte citroenschil en eventueel een beetje citroensap door het afgekoelde mengsel.
4. Breek de eieren in een grote kom. Voeg de suiker toe.
5. Klop de eieren en suiker met een mixer tot het mengsel licht, luchtig en schuimig is.
6. Giet het boter-honingmengsel erbij en roer rustig door.
7. Voeg beetje bij beetje de bloem toe en meng alles tot een glad beslag.
8. Giet het beslag in een ingevette cakevorm of tulbandvorm.

9. Strooi er eventueel wat sesamzaadjes overheen.
10. Bak de cake 45 tot 55 minuten in de oven.

IS DE CAKE KLAAR?

Prik na 45 minuten met een satéprikker of cocktailprikker in het midden van de cake. Let op! De oven is heel heet!

- Komt de prikker er schoon uit? Dan is de cake klaar!
- Zit er nog nat beslag aan? Bak de cake nog 5 tot 10 minuten langer en probeer opnieuw.

Laat de cake even afkoelen voordat je hem uit de vorm haalt.

EET SMAKELIJK!

WIST JE DAT...

Israël is een bijzonder land. De Bijbel komt daar tot leven! Pak je Bijbel er maar eens bij. Je vindt dan teksten die je met je eigen ogen terugziet in het land.

...in Israël ontzettend veel wijnranken zijn geplant?

"Opnieuw zult u wijngaarden planten op de bergen van Samaria: de planters zullen planten en de vruchten genieten." - Jeremia 31:5.

Als je Israël bezoekt vind je tal van wijngaarden. Joden wonen weer in de bergen van Samaria en planten daar wijngaarden.

...de Bijbel spreekt over een terugkeer naar het land?

"Ik zal u uit de volken halen en u verzamelen uit alle landen. Ik zal u naar uw eigen land brengen." - Ezechiël 36:24.

In de Bijbel staan verschillende beloften over het verzamelen van het Joodse volk uit allerlei landen. Vandaag wonen er weer miljoenen Joden in Israël. Zij zijn teruggekeerd uit landen over de hele wereld.

...Joden uit veel verschillende landen samenkomen in Israël?

"Ik zal hen tot één volk maken in het land." Ezechiël 37:22

Joodse mensen die naar Israël kwamen, brachten allemaal hun eigen verhalen, talen en gewoonten mee. Toch wonen ze

...de woestijn weer is gaan bloeien in Israël?

"De woestijn en het dorre land zullen vrolijk zijn, de wildernis zal juichen en bloeien als een roos." - Jesaja 35:1

In de Bijbel lezen we vaak over droge woestijnen. Vandaag zie je in Israël dat op veel plekken weer bomen en planten groeien. Door irrigatie en landbouw zijn stukken land die vroeger droog waren veranderd in groene gebieden. Kijk maar eens: de woestijn kan weer tot leven komen.

...steden uit de Bijbel opnieuw zijn gaan groeien?

"De verlaten steden zullen volgebouwd worden." - Ezechiël 36:33

In Israël zijn oude plaatsen opnieuw opgebouwd en uitgebreid. Steden zoals Jeruzalem en Tel Aviv zijn uitgegroeid tot grote, moderne steden. Je ziet er oude Bijbelse plekken naast nieuwe gebouwen.

nu samen in één land. In Israël hoor je bijvoorbeeld Hebreeuws, maar ook talen uit allerlei andere landen.

KNUTSELWEDSTRIJD

KRASSEN MAAR!

Neem jij elke dag dezelfde route naar school of sport? Of kijk je weleens naar buiten uit het raam?

Misschien door de routine lijkt het precies als die dag daarvoor. Maar wij dagen je uit: kijk opnieuw! Kijk eens van dichterbij, vanaf een afstandje, van onder of juist van boven. Wat is jou opgevallen wanneer je opnieuw keek? Teken dit aan de hand van je zelfgemaakte kraspapier!

STAP VOOR STAP:

1. Krijt met verschillende waskrijtjes je hele witte papier vol.
2. Meng een klein beetje afwasmiddel met de zwarte verf.
3. Schilder dit mengsel over het papier met waskrijt.
4. Laat het goed drogen.
5. Wanneer het goed is gedroogd, kan je met een satéprikker kraspen in het papier.

HOE MAAK JE KRASPAPIER?

DIT HEB JE NODIG

- Wit papier
- Waskrijt/oliekrijt
- Afwasmiddel
- Zwarte verf
- Kwast
- Satéprikker/naald

Wees origineel en creatief en stuur het op naar: info@tovclub.nl
Wie weet, win jij de prijs!

2

3

5

- TENTOONSTELLING 2026 -

DIEPER DAN JE DENKT

beleef, ontdek, verwonder

indruk-
wekkende
reis door de
Bijbel

GRATIS
TOEGANG
voor alle
leeftijden

Ontdek de wortels van je geloof!

Open vanaf 1 juni t/m 24 oktober

Werkdagen 09.30 - 16.30 uur

Zaterdag 10.30 - 15.30 uur

Zon- en feestdagen gesloten

Toegang + consumptie gratis

Bezoek de tentoonstelling:

Henri Nouwenstraat 34, Nijkerk

Groepsbezoek: mail naar groep@cvi.nl

of bel naar 033-2458824

cvi.nl/tentoonstelling

CHRISTENEN VOOR

ISRAEL.